

หนังสั้น
สารพัดเรื่อง
 8 เรื่อง 8 ผู้กำกับ

เทศกาลหนังเมืองแคน ครั้งที่ 7
KAEN FILM FESTIVAL

ศิลปะ
 ให้อาชีพ

ศิลปสร้างสุข วัฒนธรรมสานสายใย ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน

ฉบับที่ 66 เดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม 2566

www.artculture4health.com

เทศกาลหนังเมืองแคน ครั้งที่ 7
KAEN FILM FESTIVAL
 8-12.12.2023
 KHONKAEN UNIVERSITY

7 ศิลปะ ๘ เรื่อง หนังสั้น 8 เรื่อง 8 ผู้กำกับ จาก 4 พื้นที่ภาคอีสาน

× × × ×

10 วิสาหกิจเพื่อสังคม สงขลาเฮอริเทจ วันนี้มีอะไร?...

× × × ×

14 "สวาทะถิวิถีสู่" Soft power แบบชาวบ้าน สร้างเศรษฐกิจชุมชน

18 ศิลป์สร้างสุข วัฒนธรรมสานสายใย ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน

16 ทำไม้ตอง "บวชป่า" หน้ากากผีตาโขน

20 โลกของชาวนน

× × × ×

เปิดบ้าน... ศิลปะสร้างสุข

สวัสดิ์ศรีภคาศีเครือข่ายการทำงานและผู้ติดตามกิจกรรมต่าง ๆ ของแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ทุกท่านครับ

หลังจากที่รอคอยกันมานาน สำหรับหนังสือชุด “ศิลปะเปี่ยม” หนังสือนั้น 8 เรื่อง ที่สร้างสรรค์โดย 8 ผู้กำกับในพื้นที่ภาคอีสาน ด้วยการนำเรื่องราวจากภาคีเครือข่ายการทำงานวิชาชีพเพื่อสังคม และพื้นที่สร้างสรรค์แห่งความสุขด้วยศิลปะบำบัด สู่กิจกรรม “ศิลปะเบาใจ” ของแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ใน 4 พื้นที่ อาทิ สวาทดีดีคัก ตำบลสวาทดี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น, อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์, บ้านดงน้อย อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม และ โขงสินไช บ้านหนองกง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มาสร้างสรรค์เป็นหนังสือนั้น 8 เรื่องที่แตกต่างกัน

ผ่านมุมมองของผู้กำกับที่มีต่อเรื่องราวต่าง ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ โดยมีนายปรัชญา ปิ่นแก้ว ศิลปินมรดกอีสาน ผู้กำกับภาพยนตร์ชื่อดัง พร้อมด้วยรศ.ดร.นิยาม วงศ์พงษ์คำ และผศ.ดร.ปริษา สาคร ผู้เชี่ยวชาญเรื่องภาพยนตร์ของอีสานเป็นผู้ควบคุมดูแล ซึ่งหนังสือนั้นทั้งหมดนี้ได้มีการเผยแพร่ให้ชมในทีวีสาธารณะไปแล้วทั้งที่สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ThaiPBS) ในวันที่ 23 ตุลาคมที่ผ่านมา และได้มีการฉายให้ชมกันอย่างจุใจในงานเทศกาลหนังเมืองแคน ครั้งที่ 7 ที่จังหวัดขอนแก่นมาแล้ว ต่อจากนี้จะมีการนำหนังสือนั้นทั้งหมดไปเผยแพร่ให้ชมกันอีกครั้งที่ช่อง wipa.me ก่อนจะมีการนำไปเผยแพร่ให้ชมกันทางโซเชียลมีเดียช่องต่าง ๆ เพิ่มเติม อาทิ YouTube, Facebook Fan page, X - Twitter, Instagram, TikTok และ Web Site ชื่อว่า แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. และป็นศิลปะ ปิ่นสุข และอื่น ๆ ภายใต้การสนับสนุนของแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ

สสส. ผักติดตามกันด้วยนะครับ

และหลังจากที่แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. ได้สนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายในภูมิภาคต่าง ๆ นำของดีที่มีในพื้นที่มาพัฒนาและส่งเสริมให้ทำเป็นวิชาชีพเพื่อสังคมขั้นล่าสุดได้ที่จังหวัดสงขลา บริษัท สงขลาเฮอริเทจ จำกัด ได้มีการพัฒนาธุรกิจที่มุ่งเน้นการออกแบบสถาปัตยกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสังคม โดยจำหน่ายสินค้าของฝากและของที่ระลึกจากชุมชนภายในเครือข่ายให้กับลูกค้าทั่วไปได้คิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ออกมาแล้ว ไม่ว่าจะเป็น CRAB For Earth โปรเจกต์ด้านสิ่งแวดล้อม เปลี่ยนซากปูเป็นสินค้าตัวใหม่ และมีผ้าเปอลาจี : Adel kraf ผืนผ้ามัดย้อมในวิถีแดนใต้ ที่เป็นธุรกิจเพื่อสังคม ด้านการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองสงขลาจะเป็นแบบไหน? หน่าตาอย่างไร? ติดตามได้ในฉบับครับ นอกจากนี้บริษัท สงขลาเฮอริเทจ จำกัด ที่มีข่าวดีแล้ว ยังมีอีกหนึ่งข่าวดีจากจังหวัดขอนแก่น ที่บริษัทสินไซโมเดลจำกัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) ที่ได้ที่สร้างอาชีพสร้างรายได้เกิดขึ้น ที่สำคัญการได้โชว์เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของชุมชน นอกจากเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้คนในชุมชนแล้วยังเป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมที่มีนั้นให้คงอยู่สืบสานสืบทอดสู่คนรุ่นหลังจนเป็นที่มาให้รายการสะเทือนไทย ทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ได้นำเสนอเรื่องราวนี้เอาไว้ที่น่าสนใจ ติดตามได้ในฉบับเช่นกันครับ ไม่เพียงเท่านั้นเรายังได้มีการนำเสนอกิจกรรมข่าวสาร เรื่องราว และการทำงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาฝากด้วยโดยทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งของสิ่งที่เกิดขึ้นเท่านั้น ฉบับถัดไปเราจะมีเรื่องราวอะไรมาฝากกันอีก สามารถติดตามกันได้ฉบับถัด ๆ ไปครับ แล้วเจอกันใหม่ฉบับหน้าครับ

นายदनัย หวังบุญชัย

ผู้จัดการ แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

CONTENTS

เรื่อง	หน้า
เปิดบ้านศิลปสร้างสุข	2
เรื่องเด่นประจำฉบับ หนังสือ "ศิลปเป็ียง" ฉายในเทศกาลหนังเมืองแคนครั้งที่ 7	4
ส่งต่อความสุข วิสาหกิจเพื่อสังคม สงขลาเฮอริเทจ วันนี้มีอะไร?...	10
บอกกล่าวเล่าสุข "สาวะถีวิถีสุข" Soft power 11แบบชาวบ้าน สร้างเศรษฐกิจชุมชน	14
สื่อศิลปสร้างสุข ทำไมต้อง "บวชป่า" , หน้ากากผีตาโขน	16
เก็บตกมาฝาก ศิลปสร้างสุข วัฒนธรรมสานสายใย ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน	18
เก็บสุขมาเล่า สะดือกำสรวล	20
โอบัญญาประลองปัญญา	23

ใบสมัครสมาชิกจุลสารศิลปสร้างสุข

กรุณากรอกรายละเอียดให้ครบทุกข้อ

(ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น)

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อหน่วยงานของท่าน.....
เบอร์โทรศัพท์.....เบอร์แฟกซ์.....อีเมล.....
ที่อยู่เพื่อจัดส่ง.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

กรอกรายละเอียดแล้วกรุณาส่งกลับมาที่ แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

ที่อยู่ 128/177 ชั้น 16 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

(สามารถถ่ายสำเนาได้)

หนังสือ "ศิลปะเปียง" ฉายในเทศกาลหนังเมืองแคนครั้งที่ 7

เทศกาลหนังเมืองแคน

"แคน" มาจากตัวต้นของจังหวัดขอนแก่น ที่เป็นเมืองหมอลำ เมืองหมอลำแคน

"แคน" จึงถือเป็นรากวัฒนธรรมของกลุ่มแม่โขง

วันหนึ่ง "เทศกาลหนังเมืองแคน" จะกลายเป็นเทศกาลของกลุ่มคนที่ใช้ "แคน" ที่อยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งปัจจุบันมีการจัดขึ้นนับเป็นครั้งที่ 7 แล้ว

เทศกาลหนังเมืองแคน Kaen International Film Festival เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในการบอกเล่าวิถีชีวิตของคนอีสานวัฒนธรรมพื้นที่ภาคอีสาน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ต้องการสร้างความตระหนักให้เกิดความสนใจในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ และกระตุ้นเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวของจังหวัดขอนแก่น สู่การเป็น Khon Kaen Smart City และครั้งนี้ นับเป็นครั้งที่ 7 ของการจัดงานซึ่งทำให้อนามัยอุตสาหกรรมไทยมีทิศทางที่ดีขึ้น เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การส่งเสริม Soft Power อุตสาหกรรมภาพยนตร์ต่อไป

ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.นิยาม วงศ์พงศ์คำ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บอกว่า ปัจจุบันอุตสาหกรรมภาพยนตร์มีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีวิกฤตโควิด ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งแน่นอนว่าส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์ทั่วโลก หากแต่ความต้องการบริโภคสื่อกลับมีปริมาณมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดต่อทำให้ผู้คนงดเดินทางและใช้ชีวิตอยู่กับคอนเทนต์มากขึ้น ทำให้ผู้ชมสื่อนอกจากจะเป็นผู้บริโภคแล้ว ยังสามารถเป็นผู้สร้างสื่อได้อีกด้วย ถือเป็นโอกาสอันดีที่ผู้บริโภคมีความต้องการที่หลากหลาย ซึ่งถือเป็นความท้าทายของผู้ผลิตสื่อภาพยนตร์ด้วยเช่นกัน โดยภายในงานมีกิจกรรมมากมายประกอบไปด้วย กิจกรรมนิทรรศการด้านภาพยนตร์ Film Exhibition กิจกรรมเสวนาด้านภาพยนตร์ กิจกรรมเบิ่งฮูปเงาเล่าเรื่องหนัง การประกวดหนังสั้นหัวใจแก่น กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการและการประกวดดนตรีประกอบภาพยนตร์ กิจกรรมการฉายภาพยนตร์ต่างประเทศ ภาพยนตร์กลางแปลงชุดศิลปะเปียง จากแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และการเดินพรมแดงแฟชั่นโชว์อีสาน-ลาว

ซึ่งในส่วนของภาพยนตร์กลางแปลง ชุดศิลปะเปียง นั้นเป็นการสนับสนุนการผลิตโดยแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) กับภาคีเครือข่ายสื่อศิลปวัฒนธรรมชุมชนภาคอีสาน และชมรมอีสานซีดฟิล์ม โดยเป็นหนังสือที่ดึงเอาอัตลักษณ์ความเป็นอีสานบน 4 พื้นที่การทำงานด้านวิสาหกิจเพื่อสังคมมานำเสนอผ่านมุมมองของ 8 ผู้กำกับ ได้แก่ คุณสุรีย์ จุฬากาญจน์, คุณทศพร ปรีชญ (มอง), คุณอดิสรณ์ อันสงคราม, คุณภัทรวิษญ์ ภัทรวัฒน์กุล, คุณกฤษดา คะสุวรรณ, คุณสิริวิวัฒน์ ละตา,

ผศ.พชญ อัครพรหมณ์ และ คุณพงศธร พุทธโคตร และได้รวบรวมผู้กำกับหนังสั้นในภาคอีสาน โดยมีนายปรัชญา ปิ่นแก้ว ศิลปมรดกอีสาน ผู้กำกับภาพยนตร์ชื่อดัง พร้อมด้วย ร.ศ.ดร.นิยม วงศ์พงศ์คำ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ ผศ.ดร.ปรีชา สาคร หัวหน้าภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นักวิชาการภาพยนตร์ และผู้เชี่ยวชาญภาพยนตร์ของอีสานเป็นผู้ควบคุมดูแลด้วยการจัดทำหนังสั้นในครั้งนี้ได้นำเสนอเรื่องราวของการทำงานพัฒนาชุมชนด้วยงานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น อาหารการกิน สถานที่ท่องเที่ยว มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของทั้ง 4 ชุมชน ประกอบด้วย

1. สะวะถิติคัก ตำบลสะวะถิติ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
3. บ้านดงน้อย อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
4. โฮงลินไซ บ้านหนองกง ต.ศิลา อ.เมือง จ.ขอนแก่น

ศิลป์ ๘ เปียงคืออะไร ? ทำไมต้องเป็น ศิลป์ ๘ เปียง

ศิลป์ หมายถึง ศิลปะในการสร้างความสุข

๘ หมายถึง ภาพยนตร์สั้น หรือหนังสั้น ทั้งหมด 8 เรื่อง
เปียง หมายถึง ขึ้น หรือในบริบทหนังสั้นครั้งนี้สามารถหมายถึงลักษณะนาม "เรื่อง" ได้ โดยเรื่องราวเด่น ๆ ของแต่ละพื้นที่นั้นมีดังนี้

1.สะวะถิติคัก ตำบลสะวะถิติ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ชุมชนที่นำเอาสื่อศิลปวัฒนธรรมของชุมชนคือ “ซูบแต้ม” หรือจิตรกรรมฝาผนัง ที่นำเสนอเรื่องสินไซวรรณกรรมสองของแผ่นดินอีสานและอุซาคเนย์มาขยายสู่การแสดง อาหาร การท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอำเภอเมืองแห่งการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น ชากโตโนเสาร์ที่พิพิธภัณฑสถานธรณีวิทยา วัดชื่อดังในพื้นที่ พร้อมผลิตภัณฑ์ของดีของฝากของชุมชนที่เน้นอาหารจากปลาของเพื่อนลำปาวสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร พร้อมการแสดงที่หาชมยากอย่าง “แต่นรำคองก้า” การละเล่นที่ชาย หลึง จะจับคู่กันแล้วรำร่าตามจังหวะเสียงกลองและเสียงเพลง ลักษณะการรำร่าที่เป็นจุดเด่นหรือเป็นเอกลักษณ์ คือ การรำแบบยกไหล่และการเหวี่ยงสะโพกทั้งชายหญิง เครื่องดนตรีประกอบที่สำคัญ คือ กลอง 2 หน้า ฉิ่ง ลูกแขก และพิณ มีวังหะในการรำ 5 จังหวะ ได้แก่ 1.รำวงธรรมดา 2.จังหวะคองก้า 3.จังหวะม้าย่อง 4.จังหวะพม่ารำขวัญ และ 5.จังหวะรำลา

3.บ้านดงน้อย อำเภอนาคูน จังหวัดมหาสารคาม หมู่บ้านศิลปะหัตถกรรม ที่ผู้หลักชำนความโดดเด่นจากการทำหุ่นกระต๊อบข้าวเหนียว เพื่อแสดงในละครหุ่นฝีมือของครูเชิงษ์ ปรีชา การุณ พร้อมชาวชุมชนขยายสู่หุ่นฟางยักษ์จากฝีมือชุมชน สู่ผลิตภัณฑ์งานฝีมือ “พระไหล” ที่มีผู้สูงอายุในชุมชนร่วมกันทำ จนกลายเป็นสินค้าส่งออกของชุมชนสร้างรายได้มหาศาล

และ 4.โฮงสินไซ บ้านหนองกง ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พื้นที่สร้างสรรค์แห่งความสุขด้วยศิลปะบำบัด สู่กิจกรรม “ศิลปะเบาใจ” นำศาสตร์ และศิลป์ ทั้งดนตรี ศิลปะ สุนทรียะสนทนา ที่มาพัฒนาและดึงศักยภาพพร้อมกล่อมเกลาคิดใจของเด็กออทิสติก สู่กิจกรรมสร้างสุข ก่อนขยายผลสู่กลุ่มนักเรียน นักศึกษา และผู้สูงอายุ กลายเป็นโฮงแห่งการสร้างสรรค์สุขของคนที่ได้เดินเข้ามาหา

จาก 4 พื้นที่ สู่ 8 หนังสือ ผ่าน 8 ผู้กำกับฝีมือดี

ชุมชนสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

หนังสือเรื่อง "สาวะ(วิ)ถี"

ประเด็น : มัคคุเทศก์

ผู้กำกับภาพยนตร์ : สุธีย์ จุฬากาญจน์

Theme : ศิลปะทำให้เราพูดภาษาเดียวกัน

หนังสือเรื่อง สาวะ(วิ)ถี ได้นำเสนอเรื่องราวของนักศึกษาชาวจีนผู้หลงไหลในศิลปวัฒนธรรมหมอลำกลอนอีสาน มีความตั้งใจที่จะขับร้องลำกลอนหมอลำให้ได้ แต่เธอต้องฝ่าฝันอุปสรรคเรื่องภาษาให้ได้

“จุดเด่นของหนังสือเรื่องนี้คือการเล่าเรื่องในมุมมองของความเป็นคนต่างภาษาแต่เข้าใจและชื่นชมในศิลปะที่เป็นเสน่ห์ของความบันเทิง นั่นคือไม่ว่าพูดภาษาอะไรแต่ถ้าเราชื่นชมและทำความเข้าใจมัน มันก็สามารถถ่ายทอดออกมาได้ในรูปแบบที่ไม่จำเป็นต้องเหมือนต้นฉบับแต่เป็นรูปแบบของคนที่มาเยี่ยมหรือคนที่มาเรียนรู้ส่งต่อไปก็ได้ ก็เหมือนกัน... อยากให้ติดตามชมหนังสือเรื่องนี้กันครับ”
 สุธีย์ จุฬากาญจน์ ผู้กำกับ บอก

หนังสือเรื่อง “ฟอนแก่น ฝอยสุข”

ประเด็น : หมอลำพันปี, กลอนลำสินไซ

ผู้กำกับภาพยนตร์ : ทศพร ปรีชญ (มอง)

Theme : ศิลปะทำให้เราพูดภาษาเดียวกัน

สั้นเรื่อง ฟอนแก่น ฝอยสุข ได้นำเสนอเรื่องราวของเด็กสองคนที่ถูกเขียนตบปากแต่ต้นมีนิสัยที่แตกต่างกัน คนหนึ่งเพื่อนรำคาญ ส่วนอีกคนมีแต่คนรัก แต่เพราะความสงสาร จึงนำไปสู่เส้นทางของมัคคุเทศก์น้อย ที่นำเสนอมุมมองนี้เพราะอยากจะทำให้อะไรเห็นความน่ารักของเด็ก ๆ ประจวบกับบรรยากาศที่สวยงามจะชูความสวยงาม

ของหนังให้ออกมาได้มากที่สุด เมื่อได้ดูเชื่อว่าทุกคนต้องยิ้มอย่างมีความสุข
ไปกับหนัง แล้วก็ตั้งคำถามว่า “ที่นี่ที่ไหน” “ชุมชนสาวะถึจริงๆ เหนอ”
แม้แต่เมื่อได้นำหนังสั้นนี้ไปให้ชุมชนได้ลองดู ชุมชนยังถามว่าไปถ่ายกัน
ที่ไหนมา...

ชุมชนสหัชชนันท์ อำเภอสหัชชนันท์ จังหวัดกาฬสินธุ์

หนังสั้นเรื่อง "ส้ม ส่ง สุข"

ประเด็น : ปลาส้ม

ผู้กำกับภาพยนตร์ : อติสรณ์ อันสงคราม

Theme : การส่งความสุข

หนังสั้นเรื่อง ส้ม ส่ง สุข ได้นำเสนอเรื่องราวของ สาวน้อยผู้หวัง
จะเป็นคนดังในโลกโซเชียล แต่สิ่งที่คิดก็ไม่เป็นอย่างที่หวังไว้ แต่ก็มีหนึ่ง
แรงใจที่ทำให้สาวน้อยคนนี้ไม่ย่อท้อกับเรื่องต่าง ๆ

“เราอยากทำหนังให้มันสนุก คนดูเห็นแล้วมีเสียงหัวเราะ การทำ
หนังสั้นเรื่องนี้คือความท้าทายอยู่ที่การนำเอาโซเชียลมีเดียมาใช้ให้เป็น
ประโยชน์ เพราะยุคนี้เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้ความสนใจเรื่องนี้กัน
มากเลยเอามาขมวดกับชุมชนที่มีความเก่าของผู้คน จึงเป็นสิ่งที่ท้าทาย
ว่ามันจะเม็ดตขกันใหม่... แล้วแล้วเรื่อง ส้ม ส่ง สุข ก็เกิดขึ้นอยากให้ได้
ชมกันครับ” อติสรณ์ อันสงคราม ผู้กำกับ บอก

หนังสั้นเรื่อง “Joy Not Enjoy”

ประเด็น : ร้างคองก้า

ผู้กำกับภาพยนตร์ : ภัทรวินัญญ์ ภัทรวินัญญ์กุล

Theme : รักในคุณค่าของตัวเองและสิ่งรอบตัว

หนังสั้นเรื่อง Joy Not Enjoy ได้นำเสนอเรื่องราวของสาวลูกครึ่ง
แต่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ ต้องมาเป็นไกด์จำเป็นพาชาวต่างชาติเที่ยวหมู่บ้าน
เพื่อพิสูจน์ตัวเองกับไกด์รุ่นพี่ และส่วนตัวเป็นคนชอบความเป็นพหุวัฒนธรรม

อยู่แล้ว จึงได้ไอเดียสมมุติว่าเราเล่าในมุมมองที่เป็นคนไทยเฉย ๆ เรามีความรู้สึกว่ามันก็คงจะไม่ต่างจากหนังอื่นๆ ทว่าไป เราก็เลยเลือกประเด็นที่มีนัยอาจจะแปลกใหม่มีความยูนิคขึ้นมา อีกทั้งในประเด็นของคองก้าซึ่งเป็นการรื้อวาง เราจะเห็นในจังหวัดขอนแก่นกลาง แต่ว่าในภาคอีสานเราไม่เคยเห็น เพราะว่าถ้าเป็นเรื่องการแสดงที่โดดเด่นมักคิดถึง “หมอลำ” แต่พอเป็นมุมมองของคองก้าไทยเลยยกขึ้น แต่ก็เพื่อความท้าทายที่นำเสนอมาให้ได้ซมกัน ในหนังสั้นเรื่อง “Joy Not Enjoy” ...

ชุมชนคนน้อย ตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
หนังสั้นเรื่อง "สานรัก สานศรัทธา"
ประเด็น : พระไทร
ผู้กำกับภาพยนตร์ : กฤษดา คະสุวรรณ
Theme : จากพุทธศิลป์ สู่พุทธบูชา
หนังสั้นเรื่อง สานรัก สานศรัทธา ได้นำเสนอเรื่องราวของสามเพื่อนซี้ที่ไม่เอากันต้องตามหาต้นไทรในฤดูแล้งเพื่อนำไปให้ชาวบ้านสานพระให้ได้ภายในหนึ่งวันและเพื่อพิชิตใจยายสุดเนียบผู้หวงหลานสาว ซึ่งในบริบทของพื้นที่ ที่นี้มีการสานพระที่ทำจากต้นไทร (ต้นกกราชินี) ซึ่งเป็นสิ่งที่หลายๆ คนอาจจะไม่เคยเห็นมาก่อน ซึ่งการสานพระของที่นี่ได้รับการสนับสนุนจากแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้ชุมชนสานพระไทรเพื่อเป็นรัฐวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคมขึ้น เป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน ก็เลยหยิบประเด็นพระไทรมาทำเป็นภาพยนตร์สั้นครั้งนี้ และในหนังเรื่องนี้เรานำเสนอให้มีความเป็นภูธร มีความ

มีทุ่งนา มีไทรบ้าน ไทรบ้านในหนังเรื่องนี้เป็นผู้ว่าไทรบ้าน เป็นการสร้างภาพจำเดิมๆ ที่เราไทยหาอยู่ตลอด...

หนังสั้นเรื่อง “หุ่นสานสุข”
ประเด็น : หุ่นกระต๊อบข้าว
ผู้กำกับภาพยนตร์ : สิริวิวัฒน์ ละตา
Theme : การเป็นหนึ่งเดียวกัน
 ตอนแรกได้รับโจทย์ว่าให้ทำหนังสั้นเรื่องหุ่นกระต๊อบข้าว เราจึงไปศึกษาหาข้อมูลว่าหุ่นกระต๊อบข้าวทำอะไรได้บ้าง จนพบประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ คือ เรื่องของการขีดหุ่นที่ต้องอาศัยความสามัคคี บทร้อง ทำนอง มีการสอนหรือสื่อความหมายในตัวละครนั้น ๆ จึงหยิบยกประเด็นนี้ขึ้นมาเล่า ด้วยการนำเสนอเป็นเรื่องราวของคู่รักวัยรุ่นที่ขีดหุ่นกระต๊อบตัวเดียวกัน ถูกกีดกันจากครอบครัวที่ไม่ลงรอยกัน พวกเขาใช้การแสดงหุ่นกระต๊อบเพื่อสานร้อยราวของครอบครัวทั้งสอง เรื่องราวของหนังสั้นเรื่องหุ่นสานสุขจะดำเนินอย่างไร อยากให้ทุกคนมาติดตามชมกัน...

พื้นที่ไฮสปีด บ้านหนองกุง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
หนังสั้นเรื่อง "Sh(ad)ow"
ประเด็น : “ศิลป์สร้างสุข” กระบวนการทำละครหุ่นเงาที่รวมศาสตร์ศิลปะทั้ง 3 แขนง เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการแก่เด็กออทิสติก
ผู้กำกับภาพยนตร์ : ผศ.พชญ อัครพรหมณ์
Theme : การกล้าที่จะเปิดใจ จะนำมาซึ่งความเข้าใจ
หนังสั้นเรื่อง Sh(ad)ow เป็นการนำเสนอเรื่องราวของแม่เลี้ยงเดี่ยวที่มีลูกชายเป็นออทิสติก ต้องเผชิญกับภาระทั้ง

เรื่องงานและลูกที่มีพฤติกรรมต่อต้าน เธอจึงควบคุมลูกให้เป็นแบบที่เธอต้องการ จนกระทั่งการแสดงหุ่นเงาได้เกิดขึ้น ณ โฮงสินไซ เธอจึงรู้ความจริงที่ทำให้ชีวิตของเธอและลูกชายเปลี่ยนไปตลอดกาล

“ที่เป็น Sh(ad)ow เพราะคำนี้ทำให้นึกถึงกิจกรรมละครหุ่นเงาที่ใช้เป็นกระบวนการที่ทำกับน้องๆ ออทิสติกที่ใช้การเล่าเรื่องเป็นท่าทาง แล้วเมื่อเห็นว่าเวลาที่น้องออทิสติกเล่นละครหุ่นเงาอยู่หลังม่าน “เขาสนุกมาก” มันเลยเป็นภาพที่ไม่เคยเห็นมาก่อน ด้วยลีลาการเชิดหุ่นที่ไม่เหมือนทั่ว ๆ ไป แต่เขาดูสนุกเมื่อได้แสดงออกและเล่าเรื่องผ่านเงาที่เขาสร้างสรรค์ขึ้นมาเอง จึงนำ Sh(ad)ow มาชื่อเป็นหนังสือเรื่องนี้” ผศ.พชญ อัครพราหมณ์ ผู้กำกับบอก

หนังสือเรื่อง “ลัทธิพิกล คนพิลึก”

ประเด็น : กระบวนการศิลปะเบาใจ กระบวนการทางจิตปัญญา โดยผนวกกับศาสตร์ของศิลปะคือ ทัศนศิลป์ ดนตรี และการแสดง มาเป็นเครื่องมือในการทำกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ตนเองอยู่กับปัจจุบันขณะ และเกิดความ “เบาใจ”

ผู้กำกับภาพยนตร์ : พงศธร พุทธโคตร

Theme : ในโลกที่เคร่งเครียด วุ่นวาย หนักหนา การวางใจ และผ่อนคลาย ก็เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ชีวิตประสบผลสำเร็จ

หนังสือเรื่อง **ลัทธิพิกล คนพิลึก** ได้นำเสนอเรื่องราวของหนุ่มนิเทศศาสตร์สุดเคร่งเครียดกับการทำอีเอสไอเนชั่นตีความใหม่ออกมาให้ดีที่สุด เขาต้องไปขอข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านสินไซ แต่กลับได้เข้าร่วม ลัทธิประหลาด ที่จะทำให้ชีวิตเขาเปลี่ยนแปลงตลอดไป

“หนังสือเรื่องนี้ต้องการนำเสนอให้มีความสุข ตกลกขบขัน มีความท้าทายในการเล่าเรื่องที่แฝงความเป็นแฟนตาซี แบบไซไฟนิด ๆ นอกจากคนดูจะมีความสุขแล้วยังได้ทำความรู้จักกับ “โฮงสินไซ” มากขึ้น “รู้ว่าที่นี้ น่าไปนะ” ถึงแม้มองอาจแรกอาจจะรู้สึกว่าเป็นประหลาด แต่ว่าจริงๆ แล้วพอได้ลองเข้าไปคลุกคลีโดยไม่ต้องคิดอะไร ที่นี่กลับเป็นพื้นที่เบาใจ ก็เป็นพื้นที่ที่เราสามารถไปรีแลกซ์ผ่อนคลายจากโลกที่มันวุ่นวายแบบนี้ได้ อยากให้ทุกคนได้รับสิ่งนี้ แล้วก็อยากให้ทุกคนไปดู ไปร่วมกิจกรรมกันที่โฮงสินไซได้” พงศธร พุทธโคตร ผู้กำกับ บอก

หลังจากที่หนังสือชุดนี้ได้เผยแพร่ผ่านทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส เนื่องในวาระพิเศษไปแล้วเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2566 ที่ผ่านมา ได้รับการตอบรับอย่างล้นหลามทำให้เทศกาลหนังเมืองแคนได้ขอความร่วมมือในการหนังสือชุดนี้ไปฉายในเทศกาลหนังเมืองแคนครั้งที่ 7 ด้วย ซึ่งรองศาสตราจารย์ ดร.นิยม วงศ์พงศ์คำ รองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรมและ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น บอกว่า หนังสือศิลป์ ๘ เป็ยง เป็นหนังสือที่มีคุณภาพ มีความน่าสนใจ การได้นำมาเผยแพร่และฉายในเทศกาลหนังเมืองแคนครั้งนี้จึงเป็นเสมือนการได้เผยแพร่ให้สังคมได้ชมกันมากขึ้น และแน่นอนว่าหนังสือชุดนี้จะสามารถไปได้ไกลกว่าเทศกาลหนังเมืองแคนแน่นอนเพราะหนังสือ

ทั้ง 8 เรื่องนี้ไม่ธรรมดาเลย อยากให้ลองไปหาดูกัน...

หนังสือศิลป์ ๘ เป็ยง ฉายในงานเทศกาลหนังเมืองแคน เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2566 ที่ลานสนามหญ้าหอศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีเปิดเวทีด้วยนางสาวจริมา ทองสวัสดิ์ ผู้อำนวยการกองภาพยนตร์และวีดิทัศน์ สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม จากนั้นมีการแสดงหมอลำหุ่นสินไซน้อย ร้อยปี จากโรงเรียนบ้านสาวะถี (สาวะถีราษฎร์รังสฤษฎ์) ตามด้วยการเสนาเล่านิทานเรื่องหนึ่งสั้นก่อนจะเป็นศิลป์ 8 เป็ยง 4 พื้นที่สร้างสรรค์อีสาน โดย รศ.ดร.นิยม วงษ์คำ ที่ปรึกษาโครงการหนังสือศิลป์, ดร.ดนัย ปริชา สาคร ผู้อำนวยการโครงการหนังสือสั้น, ดร.ดนัย หวังบุญชัย ผู้จัดการแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. พร้อมด้วยผู้แทนชุมชนจาก 4 พื้นที่ จากนั้นมีการคุยกับผู้กำกับหนังสือ 8 เรื่อง พร้อมกับนักแสดงอีก 8 คนจาก 8 เรื่อง ประกอบด้วย เรื่อง Sh(ad)ow ผศ.พชญ อัครพราหมณ์ (ผกก.) , น.ส.รัชนิกร จันทหาร (นักแสดง) เรื่องลัทธิพิกล คนพิลึก นายพงศธร พุทธโคตร (ผกก.) , นายภูมิพัชร สาลาด (นักแสดง) , เรื่องลี้มั่งส่งสุข นายอดิสรณ์ อันสงคราม (ผกก.) , เรื่อง สาวะ(วิ)ถี นายวิรัตน์ ศรศักดิ์ (ตัวแทนผู้กำกับ) , ด.ญ.อมรพรพร ศรศักดิ์ (นักแสดง) , เรื่อง หุ่นसानสุข นายสิริวิวัฒน์ ละดา (ผกก.) , นายศิวัชร แสนสุข (นักแสดง) , เรื่องฝอยแก่นฝอยสุข นายทศพร ปรีชญ (ผกก.) , ด.ช.อนุวัฒน์ วรพันธ์ (น้องซีแกรมนักแสดง) , เรื่อง สานรักสานศรัทธา นายกฤษดา คະสุวรรณ (ผกก.) , นายพรพล ภูครองนา (นักแสดง) บรรยากาศเต็มไปด้วยรอยยิ้มและความสุข สำหรับใครที่พลาดชมสามารถชมย้อนหลังได้ที่ แฟนเพจ : แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.

www.facebook.com/artculture4h
www.artculture4health.com

วิสาหกิจเพื่อสังคม สงขลาเฮอริเทจ จินนี่มีอะไร?...

CRAB For Earth

CRAB For Earth เป็นโปรเจกต์ด้านสิ่งแวดล้อม เมื่อขยะจากชุมชน และ นอกชุมชน เกิดเป็นปัญหาที่ชุมชนต้องจัดการ จึงเกิดแนวทางในอนาคต ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ผสมเทคโนโลยี ด้านวิทยาศาสตร์ สู่ ผลงานนำใช้จากขยะ “น้องปู” จะออกมาโลดแล่นในรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

โปรเจกต์ CRAB For Earth เกิดจากความร่วมมือกันของอาจารย์ ชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์ อาจารย์หลักสูตรการออกแบบ และ ผศ.ดร.พลพัฒน์ รวมเจริญ อาจารย์หลักสูตรเทคโนโลยีการยางและพอลิเมอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่เห็นถึงปัญหาของพื้นที่ตำบลหัวเขาที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพชาวประมงชายฝั่ง และมีการจำหน่ายปูม้าสู่ผู้บริโภคในปริมาณมาก แต่ในกระบวนการผลิตนั้นสร้างให้เกิดขยะมูลฝอยประเภทกระดองปูและ เปลือกปูม้า ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น กลิ่นเหม็นที่ไม่พึงประสงค์ จึงมีแนวคิดในการแก้ปัญหาดังกล่าว โดยนำขยะเปลือกปูม้ากลับมาใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าพัฒนาเป็นวัสดุคอมโพสิต (Composite Material) ระหว่างเปลือกปูม้า และขนะขวดน้ำพลาสติก ที่ผ่านการย่อย โม่เลกุลน้ำมาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ไลฟ์สไตล์เพื่อลดปัญหาขยะและสร้างรายได้สู่ชุมชน

ซึ่งอาจารย์ชัยวัฒน์ภัทร เลาสัตย์ บอกว่า Product Design ที่มีการ ศึกษาออกแบบและพัฒนาออกมาตอนนี้มีหลากหลายดีไซน์ด้วยกัน อาทิ Crab Clock (นาฬิกาปู) , Crab Key (พวงกุญแจปู), Crab Tree (กระถางต้นไม้ปู), Crab Skateboard (สเก็ตบอร์ดปู) และ Crab Chair (เก้าอี้ปู) ซึ่งเร็วๆ นี้เราจะได้พบกับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจเพื่อสังคมของสงขลาเฮอริเทจที่ทำจาก “ขยะน้องปู” ออกมาสามารถติดตามได้ที่แฟนเพจ @SKA Heritage ได้เลย...

ผ้าเปอลาวิ : Adel Kraf ผืนผ้ามัดย้อมในวิถีแดนใต้

ตุลพิรติ เจ๊ะมะ เจ้าของแบรนด์ Adel Kraf ผู้นำเทคนิคการทำ “ผ้าเปอลาวิ” มาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ถือว่าเป็นคลื่นลูกใหม่แห่งวิสาหกิจเพื่อสังคม เลยก้าวได้ โดย **ตุลพิรติ เจ๊ะมะ** บอกว่า ผ้าเปอลาวิ เป็นผ้าชนิดหนึ่งที่ใช้เทคนิคการทำที่พิเศษกว่าผ้าอื่น ๆ อย่างบาติก เพราะเมื่อตั้งแต่ 10 ปีที่ผ่านมา ไม่มีผ้าแบบนี้ให้ดู มีเพียงแค่**ข้อความ 2 พารากราฟ(Paragraph)** กับ**รูปขาวดำ** ว่าเป็นผ้าลักษณะแบบนี้ อย่างนี้ โดยเป็นการสร้างลวดลายบนผ้าชนิดหนึ่งด้วยการ**เย็บย้อม รูด จนขึ้นลาย** ที่ผ่านมาระเราจะคุ้นชินกับคำว่า “**มัดย้อม**” ผ้าเปอลาวิ คือส่วนหนึ่งของมัดย้อม แต่วิธีการทำอยู่ในขั้นที่สูงกว่า ยากกว่า เพราะว่าต้องใช้วิธีการเย็บด้วยมือเพื่อที่จะสร้างลวดลายให้เป็นลายต่าง ๆ อาทิ **ลายดอก ลายกิ่งไม้ หรือตามจินตนาการ** ซึ่งการย้อมนั้นต้องย้อมอย่างน้อย 3 รอบ ลวดลายผ้าส่วนใหญ่รับมาจากอินโดนีเซีย

แต่เทคนิคทางด้านสีรับมาจากประเทศจีนและญี่ปุ่น ซึ่งลวดลายกราฟฟิคสุดเพี้ยสจากการมัดย้อม นำมาพัฒนาคัลลิดลายสู่งานผ้าปรินท์บ้าง ก็ได้ผลงานเก๋ ๆ ไปอีกแบบ

ชวนสัมผัสประสบการณ์ใหม่ของการทำผ้ามัดย้อม ที่มีลวดลายพิเศษด้วยเทคนิค การทำผ้าเปอลาวิ หรือเทคนิคชิโบริ หรือการร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ เทคนิคผ้าโบราณ ประสบการณ์ของคนทำ กับ **Adel Kraf** รวมถึงแนวคิดเทคนิคการถ่ายทอดแนวคิดงานผ้า เพื่อทำทายความสามารถในแบบของตัวเอง นอกจากนี้จะได้พบกับผลงานผ้าพิมพ์จากต้นแบบเทคนิคผ้าเปอลาวิ ลวดลายเป็นเอกลักษณ์ ผสมผ้ามัดย้อมที่มีสีโดดเด่นบุคลิกเฉพาะของแบรนด์ได้ทางแฟนเพจ @SKA Heritage

"สาวะถั่วถั่วสูง"

Soft power แบบชาวบ้าน สร้างเศรษฐกิจชุมชน

ชุมชนสาวะถั่ว ตำบลสาวะถั่ว อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เมืองที่มีของดี ของเด่น ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญามากมายที่ถูกนำมาสร้างสรรค์เป็น Soft power แบบชาวบ้าน เพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชน ไม่ว่าจะเป็นหมอลำม่วนชื่น ประจำถิ่น ที่เป็นหมู่บ้านหมอลำต้นแบบ มีความเป็นหมอลำที่ฝังอยู่ในดีเอ็นเอของเขาเอง, สถานที่ทางประวัติศาสตร์อย่างสิมโบราณ วัดไชยศรี ชาวบ้านถือว่าสิมเป็นเขตศักดิ์สิทธิ์สำหรับชาวบ้านมี รูปแต้มหรือภาพจิตรกรรมเป็นนิทรรศการของชาวบ้าน ของชุมชน มันเป็นที่เล่าเรื่องนิทานภาพ เพราะในนั้นมีนิทานเรื่องสินไชยอยู่ในสิมของวัด, อาหารท้องถิ่น ที่แสนอร่อยส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น อย่างการรวมกลุ่มกันทำข้าวเหนียว เมื่อก่อนทำขายเพียงแค่วันช่วงเดือนสาม เดือนสี่ หรือช่วงงานบุญพระเวศ แต่ปัจจุบันสามารถหาซื้อกินได้ตลอด

เพื่อให้ชุมชนเป็นที่รู้จักและดึงดูดผู้คนให้เข้ามาเที่ยวที่ชุมชนสาวะถั่ว ตำบลสาวะถั่ว อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น การดึงของดี ๆ ที่มีเอกลักษณ์ และมีความสร้างสรรค์ที่มีออกมาจึงเป็นเรื่องที่ชุมชนเลือกทำ

วิถีชีวิตของชาวบ้านที่นี่เรียบง่าย ทุกเช้าของวันพระพ่อแม่แม่จะพากันไปวัดแบบหมู่บ้านทั่วไปแต่ที่นี่มีของเก่าแก่อันทรงคุณค่าทำให้ที่นี่ถูกจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดขอนแก่นอย่าง วัดไชยศรี วัดที่มีเส้นหาความเป็นอีสาน ทั้งยังเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่มีสิมโบราณ หรือโบสถ์ที่มีอายุกว่าร้อยปีเศษ เดิมมุ่งหลังคาด้วยแผ่นไม้ ซึ่งมีเอกลักษณ์คือ หลังคามียกยื่นทั้งสองข้างแบบสถาปัตยกรรมอีสานดั้งเดิม ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 หลังคาทรุดโทรมจึงมีการรื้อและทำหลังคาขึ้นใหม่ เป็นแบบสถาปัตยกรรมรัตนโกสินทร์ ซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยนั้น ส่วนฝาผนังทั้งด้านในและด้านนอกยังคงมีสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ โดยเฉพาะจิตรกรรมฝาผนัง หรือ "รูปแต้ม" ที่ยังคงมีความเด่นชัด โดยจิตรกรรมฝาผนังของวัดไชยศรี (ด้านในโบสถ์) เป็นการเขียนภาพ

12 ศิลปสร้างสุข

ลิมวัดไชยศรี

อดีตพระพุทเจ้า วรรณกรรมอีสานเรื่องพระเวสสันดรชาดก สินไซ หรือสิ่งศิลปะชัช ภาพเทพบุคคลและสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งด้านในนี้ห้ามสุภาพสตรีเข้า ส่วนผนังด้านนอกเป็นการเขียนภาพนรกเจ็ดขุม เรื่องพระเวสสันดรชาดก สินไซ และภาพทหารยืนเฝ้าประตู ถึงแม้เวลาจะผ่านไปมากกว่าร้อยปีแล้วก็ตาม และแม้จะมีบางส่วนเลือนหายไปตามกาลเวลาบ้าง แต่ถือว่าสุปแต่้มของที่นี่ยังคงมีความชัดเจนและสวยงามอยู่มาก ความเพลิดเพลินของการไปชมลิมคือ ได้ชมสุปแต่้มที่บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านภาพวาด ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของสินไซนั่นเอง

นี่จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้รายการสะเทือนไทย สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสได้ลงไปเจาะลึกเรื่องราวนี้มาเผยแพร่ ในประเด็นที่ว่า “ชุมชนสาวะถี ต.สาวะถี อ.เมือง จ.ขอนแก่น เป็นชุมชนที่มีของดีมากมายหลายอย่างในชุมชนทั้งสถานที่โบราณ อาหารท้องถิ่น และศิลปะการแสดงหมอลำ ที่เคยถูกเก็บซ่อนเงียบ ๆ ไว้ในชุมชน แต่เมื่อคุณหน้อย สุมาลี สุวรรณกร ผู้หลงใหลมนต์ของดีชุมชน จึงร่วมกับชาวบ้านในการพัฒนา ยกกระดับของดีที่มีเป็น Soft Power ชุมชน จนตั้งบริษัททำธุรกิจเพื่อสังคม นำสินค้าชุมชนจำหน่ายสร้างรายได้ และสร้างแนวทางการสืบทอดศิลปะการแสดงจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่”

คุณหน้อย สุมาลี สุวรรณกร บอกว่า จากที่เป็นคนทำงานสายอาชีพสื่อมวลชนที่เดินทางไปหลากหลายที่ เมื่อได้มาที่บ้านสาวะถี มองเห็นว่าหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่นี้มีพลังและแรงดึงดูด จึงมีการรวมพลังชาวบ้านในพื้นที่มาพัฒนาของดีที่มีอยู่จนที่นี่กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และมีสินค้าชุมชนจำหน่ายภายใต้ชื่อบริษัท ลินไซ โมเดล จำกัด วิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีชาวบ้านในชุมชนเป็นเจ้าของ ซึ่งสินค้าที่จำหน่ายมีมากมาย อาทิ ผ้าคลุมไหล่ แก้วกาแฟ แก้วเก็บความเย็น ร่มลินไซ ซึ่งสายที่พบบนสินค้าทั้งหมดนี้คัดลอกมาจากสุปแต่้ม เรื่องพระเวสสันดรชาดก สินไซ (สิ่งศิลปะชัช) ภาพเทพ บุคคลและสัตว์ต่าง ๆ บนผนังโบสถ์วัดไชยศรี นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่เรียนรู้

และสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน ขายสินค้าและการท่องเที่ยวของดีที่มีนำมาเสนอด้วยไอเดียใหม่ ๆ โดยใช้เรื่องราวจากสิมวัตไชยศรีเป็นจุดขาย

โดยพระครูบุญชยกร เจ้าอาวาสวัดไชยศรี บอกว่า สิมของวัดไชยศรีมีอายุราว 160 ปี ส่วนภาพจิตรกรรมมีอายุประมาณ 145-150 ปี ในปัจจุบันมันสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ได้ เพราะนี่คือต้นทุนของชุมชนให้เด็กและเยาวชนเข้ามาเรียนรู้นั่นเอง

ทั้งยังมีสถานที่ที่รวบรวมของเก่าแก่เอาไว้ให้ชมด้วย คือ พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาพื้นบ้านสาวะถี ซึ่งตั้งอยู่ที่โรงเรียนบ้านสาวะถี (สาวะถีราษฎร์รังสฤษดิ์) ถือว่าเป็นหนึ่งในจุดท่องเที่ยวของชุมชนที่สำคัญที่หนึ่งเลย นอกจากนี้ยังมีข้าวเขียบ หรือข้าวเกรียบสมุนไพโร "แครอทตหมา" ลักษณะเหมือนกับข้าวเกรียบว่าตามงานวัด แต่มีความหอมที่ไม่เหมือนข้าวเกรียบทั่วไป ของอร่อยดั้งเดิมที่ถูกพัฒนาต่อยอดจนมีการสั่งซื้อแล้วจากทั่วประเทศ

การทำข้าวเกรียบสมุนไพโร "แครอทตหมา"

นำรากแครอทตหมา หรือเรียกอีกชื่อว่า "กระพังโหม" มาล้างให้สะอาด ทูบให้แตก แช่น้ำไว้ 1 คืน จากนั้นนำมา

กรองเอาเฉพาะน้ำมาเป็นส่วนผสมในการทำข้าวโป่งหรือข้าวเกรียบว่าวนั่นเอง

นี่คือของดีที่เป็นต้นทุนของชุมชนสาวะถี ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่นำมาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้คนและชาวบ้านที่นั่นได้ แต่ไม่เพียงแค่สถานที่สำคัญ และอาหารเท่านั้นที่สามารถนำมาต่อยอดได้ นั่นคือศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ของชาวอีสาน "หมอลำ" ซึ่งบ้านสาวะถีแห่งนี้เป็นแหล่งกำเนิดหมอลำเลื่องชื่อมากมาย อย่างคณะหมอลำพันปี บ้านสาวะถี ที่ชื่อหมอลำพันปีเพราะนักแสดงอายุรวมกันประมาณ 1,000 ปีได้

ซึ่งพ่อวิรัตน์ ศรีศักดิ์ บอกว่า ปัจจุบันคณะหมอลำพันปี บ้านสาวะถี มีนักแสดงอยู่ประมาณ 7-8 คน ทุกคนเป็นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้งสิ้น เริ่มแรกเดิมทีรวมตัวกันเล่นเพื่อแก้เหงา แต่พอเล่นกันมาสักพักก็มีรายได้เข้ามา และเพื่อไม่ให้สิ่งดี ๆ เหล่านี้ไม่สูญหายไป คุณหน้อย สุมาลี สุวรรณกร จึงชวนคนในชุมชนมาสืบสานต่อโดยเชื่อมร้อยกลุ่มคนหลายกลุ่มมาสืบสานต่อร่วมกัน จึงมีการถ่ายทอดศิลปะการแสดงสู่คนรุ่นหลัง จนเกิดเป็นหมอลำรุ่นใหม่ที่มีการนำนวัตกรรมเข้ามาเรียนรู้ ชื่อว่า "หมอลำหุ่นกระต๊อบข้าว หมอลำหุ่นลิ้นจี่น้อยร้อยปี" ขึ้น

มูลนิธิ ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ของชาวอีสาน

Thai PE

หลังจากที่ผ่านการซ้อมกันมาอย่างหนักหน่วง เด็ก ๆ ในคณะหมอลำน้อยก็สามารถออกแสดงได้อย่างน่าประทับใจ ซึ่งคุณหน่วย สุมาลี สุวรรณกร บอกว่า เรื่องราวดี ๆ หรือกิจกรรมที่ดีแบบนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าชุมชนไม่มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง วัดไม่มีเจ้าอาวาสที่มีวิสัยทัศน์ที่ไกล โรงเรียนไม่มีผู้บริหารไม่มีครูที่คิดว่าอยากจะทำสิ่งดี ๆ ให้เกิดขึ้นกับพื้นที่ของตัวเอง ซึ่งทุกพื้นที่สามารถทำได้หมดขอแค่เพียงคุณมีใจเหมือนกัน ลูกขึ้นมาคุยกัน ค้นหาตัวเองให้เจอและนำไปสู่เป้าหมายที่ทุกคนมองร่วมกันนั่นคือวันที่มันสำเร็จ ซึ่งนั่นคือ “ทุกคนจะมีความสุขไปด้วยกัน”

ทั้งที่เที่ยว ของกิน และการแสดงที่ครบครัน ทำให้บ้านสาวะถี ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แห่งนี้ได้ต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนหลากหลายกลุ่ม คนในชุมชนก็มีผลิตภัณฑ์ มีบริษัท ลินโซ โมเดล จำกัด วิสาหกิจเพื่อสังคม ที่สร้างอาชีพ สร้างรายได้เกิดขึ้น ที่สำคัญการได้โชว์เอกลักษณ์อัตลักษณ์ของชุมชน นอกจากเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้คนในชุมชนแล้วยังเป็นการสืบสานศิลปวัฒนธรรมที่มีนั้นให้คงอยู่ สืบสานสืบทอดสู่คนรุ่นหลังสืบไปด้วย

นี่คือวิถีความเรียบง่ายที่คนในชุมชนเห็นคุณค่าและความสำคัญเมื่อเกิดการเสริมแรงพลังจึงต่อยอดไปต่อได้ง่ายกว่า ทำให้สิ่งที่เห็นจนชินตากลายเป็นมูลค่าด้วยมุมมองใหม่ที่มีความคิดสร้างสรรค์ขึ้น สนใจเรียนรู้ชุมชนและเรื่องราวดี ๆ ของชุมชนสาวะถี ติดต่ได้ที่ แฟนเพจ **เที่ยวสาวะถีวิถีสุข** ได้เลย... แล้วคุณจะหลงรักที่นี่แบบไม่มีข้อแม้เลย...

คุณแม่แสดงและเด็กมาร่วมแสดงพร้อมกัน

เด็กสาวรอคุณแม่เป็น

อ.อ.อนุวัฒน์ วรรณบุรี นักเขียนอัตชีวประวัติและนิยายสำหรับเด็กและเยาวชน เรื่องแม่ๆ ใจละมุน รักใจแน่น

คุณป้าชื่น ป้าต๋องเป็นเจ้าแม่ลำซิ่งอีสานคู่ขวัญ

วิรัตน์ ศรีศักดิ์ ชาวบ้านเขยชนสาวะถี อายุ 65 ปี ๑ เดือน ๑๑ วัน ชอบทำไม้เรียวใช้ในชุมชนเกิดขึ้น

สันโดษ บุญมี ชาวบ้านเขยชนสาวะถี อายุ 65 ปี ๑ เดือน ๑๑ วัน เป็นช่างไม้เรียวทำไม้เรียวใช้ในชุมชนเกิดขึ้น

แม่อยากให้สืบสานไว้ อยากให้ดำเนิน

ธีรนนท์ กองสุข พิธีกร

ทำไมต้อง "บวชป่า"

พิธีบวชป่าเป็นพิธีกรรมทางศาสนาพุทธที่ถูกคิดขึ้นมาเพื่อเป็นกุศโลบายให้ประชาชนรู้จักคุณค่าและความสำคัญของป่าไม้ ผ่านการสร้างความสำเร็จที่ว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ปกป้องรักษาอยู่จะเข้ามาบุกรุกทำลายไม่ได้ เป็นกิจกรรมที่เชื่อมคน ศาสนา และป่าไม้เข้าไว้ด้วยกัน

ไม่เพียงแต่เหตุผลด้านการอนุรักษ์ที่ทำให้เกิดพิธีบวชป่าขึ้นเพียงเท่านั้น แต่รู้หรือไม่ "ต้นไม้" ถูกผูกโยงกับพุทธศาสนามาโดยตลอด ย้อนเวลากลับไปในสมัยพุทธกาลเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทางศาสนาไม่ว่าจะเป็นการประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ หรือแม้แต่การแสดงธรรมในหลายครั้งของพระพุทธเจ้าเองก็ล้วนเกิดขึ้นใต้ต้นไม้ กิจกรรมทางศาสนาพุทธล้วนมีความสัมพันธ์กับป่าและต้นไม้เป็นส่วนใหญ่ นั่นจึงทำให้ต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของศาสนาพุทธเลยก็ว่าได้ ด้วยเหตุนี้พุทธศาสนิกชนจึงให้ความสำคัญกับต้นไม้ในฐานะตัวแทนของศาสนา ด้วยพิธีบวชป่านั่นเอง

ขั้นตอนบวชป่า ก่อนจะมีการทำพิธีบวชป่า ชาวบ้านในชุมชนจะต้องสำรวจพื้นที่ก่อนว่าต้องจะการทำพิธีบวชป่าที่ใด จากนั้นให้เตรียมของสำหรับทำพิธีดังนี้ ข้าวเหนียวสุก กล้วยสุก หมากคำ พลูใบ ผ้าเหลืองตามจำนวน ต้นไม้ ด้ายสายสิญจน์ บาตรน้ำมนต์ น้ำขมิ้นส้มป่อย จากนั้นสร้างศาลเพียงตาสำหรับอัญเชิญรุกขเทวดามาคอยปกป้องรักษาต้นไม้แล้วทำพิธีไหว้แม่พระธรณี จากนั้นนำ "จิ๋วรมาหมัดต้นไม้" ถือเป็นกรยกกระดับสถานภาพของต้นไม้ให้สูงขึ้น เปรียบได้กับการบวชพระ รวมทั้งบอกกล่าวในทานองว่า หากมีผู้ใดมาตัดไม้ ทำลายป่า ขอให้ผู้นั้นมีอันเป็นไปต่าง ๆ เมื่อต้นไม้ในพื้นที่ถูกทำพิธีจนครบ พื้นที่ป่าในบริเวณดังกล่าวก็จะกลายเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ทำให้คนไม่กล้าที่จะเข้าไปตัดไม้ทำลายป่าในบริเวณนั้น ซึ่งเป็นผลดีต่อการปล่อยให้ต้นไม้ได้เจริญเติบโตกลายเป็นป่าต่อไป

ไม่มีคน... ป่าอยู่ได้ แต่ไม่มีป่า... คนอยู่ไม่ได้

หน้ากาก "ผีตาโขน"

ประเพณีผีตาโขน เป็นประเพณีที่มีมาตั้งแต่โบราณ จะมีมาตั้งแต่เมื่อใดไม่ปรากฏ สันนิษฐานว่ามีมาตั้งแต่มีงานบุญประเพณีใหญ่ หรือ **"งานบุญหลวง"** เป็นบุญพระเวสสันดรและบุญบั้งไฟรวมกันนับเป็นเวลานานหลายร้อยปี หรืออาจจะมาตั้งแต่เมื่อครั้งที่พระพุทธศาสนาเข้ามาเผยแพรในประเทศไทย หรือเรียกอีกอย่างว่า **"บุญผะเหวด"** งานประเพณีประจำปีจังหวัดเลยกล่าวกันว่า ...การแห่ผีตาโขนเกิดขึ้นเมื่อครั้งที่พระเวสสันดรและนางมัทรี เดินทางออกจากป่ากลับสู่เมือง บรรดาผีป่าหลายตนและสัตว์นานาชนิดอาศัยรักจึงพาแห่แห่นางผีตาโขน มาที่บ้านเพื่อมาส่งทั้งสองพระองค์กลับเมือง เรียกกันว่า **"ผีตามคน"** หรือ **"ผีตาขน"** จนกลายมาเป็น **"ผีตาโขน"** อย่างในปัจจุบัน

การละเล่นผีตาโขน "ผีตาโขน" เป็นคำที่เรียกชื่อ การละเล่นชนิดหนึ่ง ที่ผู้เล่นต้องสวมหน้ากากที่วาดหรือแต้มให้หน้ากลัว โดยชุดแต่งผีตาโขนใช้ผ้าเก่า ผ้าถุง หรือใช้เศษผ้านำมาทอหุ้มร่างกายให้มิดชิด ซึ่งจะร่วมเข้าขบวนแห่และแสดงท่าทางต่าง ๆ ระหว่างที่มีประเพณีบุญหลวง เป็นการละเล่นที่มีเฉพาะในท้องถิ่นอำเภอด่านซ้ายเท่านั้น

คำว่า **"ผีตาโขน"** ความหมายเดิมไม่แน่ชัดเท่าที่สืบทราบ แต่เพียงว่าเป็นผีที่มีลักษณะรูปร่างหน้าตาน่าเกลียดน่ากลัวจากการที่สอบถามช่างทรง **"เจ้ากวน"** ได้ความมาว่า **ผีตาโขน** มาจากคำว่า **"ผีตามคน"** คนเข้ามาขออาหาร ขอส่วนบุญในเมืองมนุษย์ ทำการเล่นหยอกล้อผู้คนขอข้าวปลาอาหารแล้วก็จะพากันกลับยังถิ่นที่อาศัยของตน ในการเล่น **"ผีตาโขน"** ของชาว อ.ด่านซ้าย มีความเชื่อว่า **ประการแรก** เล่นเพื่อถวายดวงวิญญาณคักดีสิทธีที่มีอำนาจในการปกครองสูงสุดในเมืองด่านซ้าย **ประการที่สอง** เล่นเพื่อร่วมขบวนแห่พระเวสสันดรเข้าเมือง อันเป็นความเชื่อทางพุทธศาสนา **ประการที่สาม** เล่นเพื่อร่วมขบวนในการแห่บุญเดือนหก (บุญบั้งไฟ) และการแห่ขอฝน ประการที่สี่ เล่นเพื่อความสนุกสนานประการสุดท้าย เล่นเพื่อให้สิ่งที่ไม่ดีที่เคยกระทำด้วย

กาย วาจา ใจ รวมถึงโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ให้ติดไปกับผีตาโขน โดยการนำไปลอยลำน้ำหมัน เป็นการเสร็จสิ้นพิธีบุญหลวง และการละเล่นผีตาโขน

การทำหน้ากากผีตาโขน สามารถทำได้ โดยเตรียมอุปกรณ์ดังนี้ ไม้ฉุน คัตเตอร์ พู่กัน สีน้ำหรือสีน้ำมัน แล็กเกอร์ และกระดาษทราย ส่วนขั้นตอนการทำหน้ากากผีตาโขน นั้นก็จะเริ่มจาก การนำไม้ฉุนที่ตากแห้งแล้ว มาตัดและเหลาให้ขึ้นรูปผีตาโขนครึ่งตัว โดยจะเริ่มจากรูปหัว ตัว และหน้า จากนั้นให้ขัดด้วยกระดาษทรายให้เรียบ รองพื้นด้วยสีขาว แล้วนำไปผึ่งให้แห้ง ประมาณ

30 นาที เมื่อแห้งแล้วก็นำมาตกแต่งระบายสีให้เป็นรูปหน้ากากผีตาโขน ตามแต่นัด ถ้าเป็นสีน้ำ ต้องเคลือบด้วยแล็กเกอร์ ส่วนสีน้ำมันนั้นไม่ต้องเคลือบ

เพียงแค่นี้ก็จะได้หน้ากากผีตาโขนแบบที่คุณต้องการ ซึ่งผีตาโขนนั้นมีเอกลักษณ์ทั้งในด้านศิลปะ ประเพณี ภูมิปัญญา และเป็นการละเล่นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวสู่จังหวัดเลยได้เป็นจำนวนมาก

ทั้ง 2 เรื่องราวนี้เป็นพิธีกรรมและประเพณีที่เกิดขึ้นในพื้นที่การทำงานของภาคีเครือข่ายที่อยู่ภายใต้การสนับสนุนการทำงานจากแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. ซึ่งในฉบับถัด ๆ ไป จะมีเรื่องราวความรู้ใดที่น่าสนใจมาบอกกล่าวกันอีกต้องรอดูติดตามได้ที่นี่ในคอลัมน์ **"ศิลปสร้างสุข"** แล้วเราจะได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ติดตามกันนะ....

ศิลปะสร้างสุข

วัฒนธรรมสานสายใย ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน

เล่นหมากลำพูน
ศูนย์เรียนรู้

ศิลปะสร้างสุข วัฒนธรรมสานสายใย ภูมิปัญญาไทยยั่งยืน ฉบับนี้จะพาไปดูการเปิดศูนย์เรียนรู้เล่นหมากลำพูน แห่งนี้ เป็นพัฒนาการทำงานของกลุ่มประชาคมบางลำพูและชมรมเกสรลำพูน จนปัจจุบัน ได้มีกิจกรรมที่รวมตัวของน้อง ๆ โกลด์เด็กบางลำพู ได้เห็นการทำงานระหว่างผู้ใหญ่ เด็กและเยาวชนที่ทำงานกันมาอย่างยาวนานมาก ๆ ที่สำคัญมีการสร้างสรรคกิจกรรมดี ๆ เสมอมา เพื่อพัฒนาชุมชนตนเอง ผ่านรูปแบบกิจกรรมที่ต่างกันไป ออกไปทั้งงานด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ด้านศิลปวัฒนธรรม งานบุญ งานศาสนา งานศิลปะ ดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ เกิดการทำงานเป็นเครือข่ายจนทำให้เกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อชุมชนและบุคคลทั่วไป และยังต่อยอดขยายผลให้เด็กและเยาวชนได้ทำงานเพื่อพัฒนาชุมชนในนาม “โกลด์เด็กบางลำพู” นักเล่าเรื่องชุมชน จนเกิดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างสร้างสรรค์ในพื้นที่ย่านบางลำพูขึ้น

ด้วยพื้นที่ของชุมชนย่านบางลำพูมีวัฒนธรรมที่งดงาม ทั้งยังเป็นสถานที่การท่องเที่ยวที่สำคัญของกรุงเทพฯ พอพูดถึง “บางลำพู” ก็นึกถึงอาหารหรือขนมเป็นอันดับแรก เชื่อว่าหลาย ๆ ท่านอาจคิดถึงเมนูอาหารที่เคยรับประทานด้วยรสชาติที่คุ้นลิ้น, บางท่านอาจไม่เคยรับประทานมาก่อน หรือแม้แต่บางท่านอาจจะไม่ทราบเลยว่าที่นี่มีอาหารชนิดนี้อยู่

“การเปิดศูนย์เรียนรู้เล่นหมากลำพูน” จึงถือเป็นโอกาสที่จะได้มาท่องเที่ยวชมชุมชน และเปิดศูนย์เรียนรู้ ได้รับความรู้ อาหารในรูปแบบใหม่ที่ออกแบบโดยคนในชุมชน และความร่วมมือจากร้านชื่อดังอันเป็นตำนานเลื่องชื่อในหมู่นักชิมมาช้านาน และแต่ละร้านได้ขยายมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่รุ่นปู่ย่า ตายาย หรือรุ่นพ่อแม่ เกิดเป็นแผนที่ร้านค้ามากกว่า 50 ร้าน ที่ถูกนำมารังสรรค์จัดวาง ตกแต่ง ให้สวยงาม ศูนย์รับประทานครึกครื้น และยังคงสื่อถึงอัตลักษณ์ที่โดดเด่นของย่านเมืองเก่า และภูมิปัญญาที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ

“ศูนย์เรียนรู้เสน่ห์บางลำพู” ตั้งอยู่ที่บ้านของ **“พี่แฉิ่ง”** บ้านที่สร้างขึ้นเมื่อปี 2510 ในชุมชนบ้านพานถม บริเวณหลังวัดตรีทศเทพ จากการทำเป็นโฮสเทล แต่เมื่อเกิดโควิดทำให้ปิดตัวลงไป จนตอนนี้ได้ร่วมกับกลุ่มประชาคมบางลำพู และชมรมเกษตรลำพู พัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของชุมชน โดยช่วงแรกจะเปิดให้บริการคาเฟ่เล็ก ๆ และมีการเล่าเรื่องบางลำพู จำหน่ายอาหารขนมเครื่องดื่มที่มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนบางลำพู และกิจกรรมเวิร์กชอปงานชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.30 น.

การรับประทานอาหารในมือพิเศษที่ถูกจัดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานร่วมกันระหว่างกรุงเทพมหานคร เขตพระนคร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน ได้สร้างสรรค์กิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน และการมีศูนย์เรียนรู้เสน่ห์บางลำพู แห่งนี้จะเป็นศูนย์กลางในการทำงานชุมชนอีกสถานที่หนึ่งที่เป็นศูนย์รวมเรื่องราวของบางลำพูให้คนในและนอกชุมชนได้รับรู้ และยังเป็นแหล่งรวมตัวของเด็กและเยาวชน ผู้รู้ ประชาชนชาวบ้าน ในการนำเสนอวิถีชีวิตชุมชน กิจกรรมงาน Workshop งานศิลปะท้องถิ่นของชุมชน และที่สำคัญคือการนำเสนออาหาร Special

Local Food by Sanae Banglamphu เพื่อให้เกิดการจัดการท่องเที่ยวชุมชนที่เกิดจากคนในชุมชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจนเกิดเป็นการท่องเที่ยวชุมชนที่เกิดจากการทำงานของไคดีเก็บบางลำพู ผู้เป็นนักเล่าเรื่องชุมชน และคนในชุมชนได้สร้างสรรค์เส้นทางใหม่ ๆ ตลอดจนส่งเสริมวัฒนธรรมและกิจกรรมของชุมชนด้วยการสร้างเศรษฐกิจชุมชนอย่างสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนต่อไป

สำหรับผู้ที่สนใจอยากทานอาหารเมนูพิเศษ รวมถึงการทากิจกรรมและการท่องเที่ยวต่าง ๆ ของบางลำพู สามารถติดต่อไปได้ที่**ศูนย์เรียนรู้เสน่ห์บางลำพู** หรือที่**แฟนเพจ เสน่ห์บางลำพู** ได้เลย...

อีกหนึ่งกิจกรรมไปที่บ้านสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น กับ**กิจกรรมท่องเที่ยวชุมชนที่สาวะถี จังหวัดขอนแก่น**กันบ้าง ครั่งนี้บอกได้เลยว่า **“สาวะถีโกอินเตอร์”** อย่างแท้จริง... นั่นเพราะเมื่อ**วันเสาร์ที่ 3 พฤศจิกายน 2566** ที่ผ่านมา ชุมชนสาวะถีได้มีโอกาสต้อนรับคณะอาจารย์และนักศึกษาต่างชาติ จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปี 4 ของมหาวิทยาลัยที่ประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นอาจารย์ 1 คน นักศึกษา 7 คน และประเทศเวียดนาม มีอาจารย์ 1 คน นักศึกษา 2 คน อีกทั้งยังมีอาจารย์จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวน 19 คน เข้าเยี่ยมชมนิมิต ฌ วัดไชยศรี และวัดโพธิ์ชัย ตามด้วยเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ของชุมชนสาวะถี อาทิ กลุ่มตัดเย็บกระเป๋า ก่อนจะไปรับประทานอาหารกลางวันที่สวนปันสุข อิ่มอร่อยกับอาหารอีสาน และบรรยากาศอีสานบ้านเฮาที่มีต้นข้าวเขียวขจี โดยมีครูณัฐ และครูมาลี พร้อมกับมัคคุเทศก์น้อยสินไซ อย่างน้องตุ๊ต๊ะเป็นผู้นำนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมชุมชนด้วยการนำทัวร์ครั้งนี้ทุก ๆ คนต่างบอกเป็นเสียงเดียวกันว่าประทับใจ และไม่คิดว่าอำเภอเมืองขอนแก่นจะมีสถานที่ที่เป็นหมู่บ้านอีสานที่มีเรื่องเล่า มีของดี และน่าเรียนรู้ขนาดนี้

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่อยู่ภายใต้การสนับสนุนของแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส. ที่เกิดขึ้นเท่านั้น สำหรับรายละเอียดพื้นที่และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการอื่น ๆ สามารถติดตามเพิ่มเติมได้ที่

www.facebook.com/artculture4h และที่ www.artculture4health.com

แล้วเราจะใกล้ชิดกันมากขึ้น

ระดือกำรทว

"ระดือกำรทว" บทความในประเด็น "กลุ่มอ่อนไหวและเปราะบาง" ที่คุณต้องติดตามผลงานจาก พัชรพร สุกพล เยาวชนในโครงการสื่อเป็นโรงเรียนของสังคม เรื่องราวจะเป็นอย่างไร? ติดตามได้ที่...

"ระดือกำรทว"

เขาเพิ่งรู้สึกว่ามีชีวิตน้อย ๆ ที่เดินเท้าพร้อมกับสัมภาระหนักอึ้ง ระยะทางยาวกว่าสิบห้ากิโลเมตร โดยไม่มีการหยุดพัก น้ำในกระดิมร่องรอยพร่องไปเพียงนิดเดียว อาจเพราะอากาศในตอนนี้อากาศร้อนมากพอจะทำให้คุณหมึกในร่างกายของเขาสูงจนต้องการมัน หม่อมสาวสามสิบกว่าชีวิต พุดคุยหยอกล้อทำท่ายความลาดชันของเส้นทาง ไม่มีใครแสดงที่ท่าว่าจะยอมแพ้ในการต่อสู้กับมวลกล้ามเนื้อและพลังงานที่ต้องสูญเสียไป

เขาหันไปสบตากับกลุ่มคนด้านหลังที่เดินตามมา พยักหน้าเล็กน้อยว่าสมควรหยุดพักการเดินทางที่บริเวณนี้ เขาเอนกายลงใต้โคนทองกลางป่า กลีบดอกสีส้มแดงของมันร่วงลงบนตักชายหนุ่มปิดดอกอย่างทะนุถนอม ก่อนจะล้วงมือลึกเข้าไปในกระเป๋ากางเกงสีเขียวหม่นแล้วหยิบเอาโทรศัพท์มือถือออกมาขีดสัญญาณสองขีดเล็ก ๆ บนหน้าจอกระพริบขึ้นลงบอกรายการทางไกลของพื้นที่ แต่ก็ยังไม่สิ้นหวังซะทีเดียว ทรายไต่ที่ขีดสุดท้ายของสัญญาณไม่ได้หายไปจากหน้าจอ

นิ้วโป้งหนาสัมผัสลงไปที่แอปพลิเคชันบนจอสีเหลี่ยมใช้เวลาสักกระยะสัญญาณอินเทอร์เน็ตก็ทำให้เขาเข้าถึงข้อมูล

"เข้ามาลึกลงขนาดนี้ ยังเล่นเฟซบุ๊กได้อีกหรือพี่" หม่อมรุ่นน้องชะงักงหน้าเข้ามาถามเขา ชายหนุ่มถึงกับขยิบตัวหนีความอยากรู้อยากเห็นที่กำลังประสพ

"ก็เห็นอยู่นี่ ว่าเล่นได้ไม่ได้ จะถามหาพระแสงอะไรวะ" เขาถามย้อน ใจจริงตั้งใจเพียงกวณารมณเจ้าของคำถาม แต่หน้าผู้ฟังกลับงอหงิก ช่างความสงสัยนั้นเกิด! เขาไม่ใช่ อีลอน มัสก์ ที่ต่อต้านมาร์ก ซักเกอร์เบิร์กและผลิตภัณฑ์ของเขา การทำทุกอย่าง

เพื่อให้เข้าถึงมันได้ถือเป็นการประสบความสำเร็จ นิ้วมือของเขาเลื่อนไถลไปในโลกของข่าวสารอย่างชำนาญ ในขณะที่สายตาก็จดจ่อกับสิ่งที่หน้าจอนำเสนอมาให้ ชาวหนึ่งบนนิวส์ที่ตตะตุการเคลื่อนไหวของสายตาและนิ้วมือเขาพร้อมกัน จนต้องหยุดอ่านด้วยความสนใจ

เปิดภาพดาวเทียม พื้นที่ป่าต้นน้ำ ของภาคเหนือ ล่าสุดถูกทำลายไม่เหลือชิ้นดี กรมป่าไม้ชี้ ชาวเขา -ไร่เลื่อนลอย คุ้ล้มพันธุ์ทำลายระบบนิเวศผืนป่าไทย ปัญหาที่ยากจะแก้ไขของวิถีชีวิตที่เป็นพิษต่อธรรมชาติ นาคกร แสงทอง อดีตอธิบดีกรมป่าไม้กล่าวว่า

"เขาเดินทางไปกับต่อเลยบ๊าย ถ้าขยวกว่านี้ก็จะถึงหมู่บ้าน เตียวมันจะค่าเอาเนื้อ" เสียงพูดคำเมืองจากไคด์ท้องถิ่นที่เขาจ้างมาดูความสนใจเขาจากชาวนั้น เขามองไปที่คณะผู้ติดตามที่ดูมีเรี่ยวแรงเพิ่มขึ้น จึงตัดสินใจเดินทางต่อตามคำแนะนำของผู้นำทาง

บ้านไม้มุงจากหลายสิบหลัง ตั้งเรียงรายบนผืนดินสีแดง ยามผู้คนในหมู่บ้านเดินผ่านก็จะเห็นผืนดินสีอิฐฟุ้งขึ้นมาเหนือข้อเท้า นั่นคือภาพแรกที่พวกเขาเห็นเมื่อมาถึงหมู่บ้าน

"ลุงอยู่กับบ้อหลวงของหมู่บ้านเรื่องการมาของสุเขาแล้วเขาอุ้ภาษาไทยปอได้พอง กำนี้ถ้ามีเรื่องอะหยังคุณก็ไปอุ้กันเขาเอาเนื้อ" ไคด์ท้องถิ่นพูดกับเขาก่อนจะรับเงินจากชายหนุ่มใส่กระเป่า เขาไม่ค่อยพึงใจลุงคนนี้นัก ด้วยหน้าตาเคร่งเครียดและไม่ใคร่จะสนทนากับผู้ว่าจ้าง แต่อดชื่นชมในความชำนาญเส้นทางของแกไม่ได้ ตัดสินใจนัดหมายให้แกมารับอีกครั้งในวันกลับ เพราะอย่างไรแล้วการเดินทางที่นำเปื้อน่ายก็ย่อมดีกว่าการหลงทางเป็นไหนๆ

“หมู่บ้านเกาะภูเขาฮักสงบเนื้อ สุขาจะไปยังกับเป็น
นักเนื้อ” ผู้นำทางกล่าวทิ้งท้าย ชายหนุ่มรับคำแล้วจึงนำคนอื่นๆ
เข้าไปในหมู่บ้าน คู่มือการเดินทางที่เขาพกติดตัว เรียกสถานที่
แห่งนี้ว่า บ้านมอวาคี คู่มือเล่มเดิมยังแนะนำอีกด้วยว่าผู้คนที่
ไม่คุ้นชินกับผู้มาเยือน หญิงสาวในชุดพื้นเมืองจึงจับจ้องพวกเขา
ตาไม่แทบกระพริบ ชายหนุ่มตรงเข้าไปยังบ้านที่โอดท้อถือนอก
ไว้ บ้านประตูไม้เก่า ๆ ถูกผลึกออก ชายวัยกลางคนในชุดผ้าทอ
สีแดงออกมาต้อนรับด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

“สวัสดิ์ครับ พวกเราเป็นนักศึกษาที่จะมาทำค่ายอาสา
อยากจะมารบกวนที่พักอาศัยในหมู่บ้านนี้สักคืนสองคืนครับ”
ชายหนุ่มยกมือไหว้

“ขอใต้นรับทุโคโนะ เรยะเฮว่ายะตีต่อก็ได้ ที่นี้ไม่ค่อย
มีโคโนมาหอก โคโนสบายเท่าไรนะ” ยะตีต่อพูดกับทุกคน
ด้วยสำเนียงภาษาไทยที่ไม่ชัดแต่ดีพอสื่อสารรู้เรื่อง ชายหนุ่มยิ้ม
ให้การต้อนรับ เขาสังเกตเห็นผู้คนในหมู่บ้านมีที่ท่าอ่อนลง
ทำให้รู้สึกอุ่นใจขึ้นมาบ้าง

“จะมาทำอะไรในหมู่บ้านเฮริ” ยะตีต่อถามขณะเดินนำ
พวกเขาไปยังบ้านของละอู่ ชายชราที่ยะตีต่อแนะนำว่าพอพูด
ภาษาไทยได้ เพราะอดีตเคยลงเขาไปขายของป่าในตัวเมืองอยู่
บ่อยๆ

“มารณรงค์ครับ เอ่อ ประมาณว่ามาให้คำแนะนำกับ
ชาวบ้านครับ” เขาบอกจุดหมายการมาของเขาด้วยภาษาที่คิด
ว่ายะตีต่อน่าจะเข้าใจง่ายที่สุด

ยะตีต่อหยุดกึก หันกลับไปถามเขา “แนะนำเธอ ปีกอ
ก็มิกกลุ่มหนึ่งเข้ามาบอกว่าจะให้หมู่บ้านเปิดหมู่บ้าน” ยะตีต่อ
ทวนคำ แวบตาฉายความกังวลบางส่วนออกมา

“เป็นเรื่องที่ตีแน่นอนครับ เขาเป็นว่าพวกผมขออนุญาต
ใช้ศาลากลางหมู่บ้านเป็นที่พูดคุยกับชาวบ้านได้ไหมครับ”
ชายหนุ่มไม่เปิดโอกาสให้อีกฝ่ายซักไซ้ ยิ่งเงยเสียงฟุ้งนี้ทุกคนใน
หมู่บ้านนี้จะได้รับรู้อยู่ดี

“เอาเถอะ อयरบกวนหมู่บ้านมากก็พอ โคโนนี้ ต่อไป
ทำไรทำนา” ยะตีต่อตอบ เป็นห้วงเวลาเดียวกับที่พวกเขาเดินมา
ถึงบ้านของละอู่พอดี บ้านไม้ยกสูง ช่างบนเป็นที่อยู่ของคน ใต้ถุน
เป็นที่อยู่ของสุกร พวกมันส่งเสียงดังอืดอืดทักทายผู้มาเยือน ยะตี
ต่อเดินขึ้นไปบนบ้านสักพัก แล้วจึงกลับลงมากับชายชราตัวเล็ก
ผอมกะหร่อง ก่อนจะแนะนำว่านี่คือละอู่ที่เขาพูดถึง ยะตีต่อ
สนทนากับละอู่อยู่สักพักแล้วจึงกลับไป แต่ก็ไม่วายกำชับให้ละอู่
ดูแลพวกเขาอย่างดี ละอู่ไม่ได้มีความหวาดกลัวหรือเคอะเขิน
ยามพวกเขาเอ่ยปากสนทนาด้วยเหมือนคนอื่น ๆ กลับพูดคุยด้วย
ภาษาไทยถูก ๆ ผิด ๆ ด้วยความมั่นใจ สร้างรอยยิ้มและเสียง
หัวเราะให้กับคณะเดินทาง ทั้งหมดหลับสนิทในค้ำคืนนั้น เว้นเสีย
แต่เขายังคงผุดลุกผุดนั่งท่ามกลางแสงไฟจากตะเกียง

“นอนไม่หละหรือ” ละอู่เอ่ยปากถามเมื่อเห็นอาการแก่
ชาวเมืองของตน

“ผิดที่นิตหนอยครับ เดียวก็หละ” เขาตอบพลางหลบเสียง
ส่ายตาไม่ให้ถูกจับได้ว่าแท้จริงแล้วเขาก็กังวลเรื่องอนาคตในวันรุ่งขึ้น

“หมู่บ้านเปมิตร ใจดี ไม่ต้องกลัวไป ดูอยากทำอะไรทำ
เถอะ” ราวกับล่วงรู้ความคิดของชายหนุ่ม เขาไม่ได้ตอบอะไร
กลับตาลงเพื่อจับบทสนทนาในราตรีนี้ให้ไวและเร่งเวลาแห่งอรุณ
ให้เร็วขึ้น

ศาลากลางหมู่บ้านเต็มไปด้วยชาวบ้านทุกเพศทุกวัย
ตั้งแต่ลูกเด็กเล็กแดงไปจนถึงคนเฒ่าคนแก่ ยะตีต่อมองไปยัง
ศูนย์กลางของที่ประชุม ชายหนุ่มและคนอื่นๆ วันนั้นแต่งกายด้วย
ชุดนักศึกษาดูภูมิฐาน โดดเด่นท่ามกลางผ้าพื้นเมืองสีแดง ส้มและ
ดำ จึงไม่แปลกที่ชาวบ้านจะเกรงใจผู้มาเยือน พวกเขาตระหนก
เสมอถึงความต่ำต้อยของชาติพันธุ์ ยะตีต่อเดินตรงไปยังกลุ่ม
ชาวบ้าน นักศึกษาสาวคนหนึ่งเชิญเขาให้ที่นั่งที่แคร่ไม้ตัวหน้าสุด
เธอบอกกับเขาว่าได้จัดเตรียมไว้เป็นพิเศษสำหรับผู้นำหมู่บ้าน
ชายหนุ่มมีสีหน้ากังวลเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหลังจากเห็นหน้าผู้ที่เข้า
มาใหม่ แต่เขาก็ยังคงบรรยายต่อไปด้วยสีหน้าสงบ

“การทำไรทำนาของที่นี่ ทำลายป่าไม่มากนักครับ เราคง
ต้องเปลี่ยนวิถีกันใหม่” เขาเขาสูบบุหรี่หลังหลังพูดเกริ่นนำมา
ยาว

“เฮาถางป่า แต่เขาก็ปลูกป่าเพิ่ม ไม่ได้เอาแต่ตะ แต่มา
ปลูกเหมือนโคโนเมือง” ยะตีต่อสวนกลับทันควัน เป็นครั้งแรกที่
มีเสียงคัดค้านจากกลุ่มผู้ฟัง

“คนเมืองนะหรือ? ที” ชายหนุ่มกระตุกยิ้มก่อนจะหันไป
หยิบม้วนกระดาษที่วางไว้มากางออกต่อหน้าทุกคน

“นี่คือพื้นที่บนเชิงเขา โอทีขาว ๆ แหว่ง ๆ นั่นก็พื้นที่ที่
พวกคุณถางป่าทำไร่ แล้วยะตีต่อจะบอกอีกเธอครับว่าเป็น
ฝีมือคนเมือง” เขาตั้งคำถาม ยะตีต่ออึ้งไปชั่วขณะ

“แต่เขาก็ไม่เคยทะเลายป่าโดยไม่จำเป็น ทีไหนไม่ทำไร
หมู่บ้านก็ไม่ถาง” ยะตีต่อยังคงยืนยันว่าพื้นที่สีเขียวที่เว้าแหว่งไป
นั้น ไม่ได้มากเกินไปจะเรียกว่าทำลายป่า การซื้อขายผืนป่าของ
พวกนักธุรกิจกินพื้นที่มากกว่านี้ด้วยซ้ำ แล้วเหตุใดไร่นาจของพวก
เขาจึงกลับต้องเปลี่ยนแปลง

“ใจเย็นก่อนนะครับ ถ้าว่าไปแล้วไร่เลื่อนลอยที่พวกคุณ
กำลังทำอยู่มันทำให้ออกเอกสารครอบครองพื้นที่ไม่ได้ ไร่ร้าง
เธอครับ” ชายหนุ่มกล่าว แวบตาแสดงความเย้ยหยันผู้ที่อยู่
เบื้องหน้าเต็มขึ้น สิ่งที่เขาเรียนรู้มาตลอด คือ ปากาจะญอกลัวการ
ถูกขับไล่เป็นที่สุด ยะตีต่อสะอึกเล็กน้อย ต่อคำพูดของชายหนุ่ม
ที่เคยเคารพบนบ้นอมเขาเมื่อวาน ม้วนนี้กลับเอาวิถีชีวิตที่แตกต่าง
มาเป็นข้ออ้างเพื่อขับไล่พวกเขาออกจากพื้นที่

“ป่าไม่มีมีจ้าวขอ เขาขอใช้ แต่เขาไม่ครอบครอง”
ครวญกลับเป็นเสียงของละอู่ที่พุดขึ้น

ชายหนุ่มสายหน้าพลาถอนหายใจ เหยียดมองยะติดต่อ แล้ววัดทางตาไปทางละอู่

นักศึกษาสาวที่มาด้วยกันพุดขึ้น “ถ้าไม่ครอบครอง ก็ย้ายออกไปทำอย่างอื่นกันบ้างสิคะ จะหวังอะไรกับพื้นที่นี้นักหนา รู้ไหมว่ามันทำลายระบบนิเวศ”

หญิงสาวกะพริบตาถี่ ๆ ได้ครอบแว่นหนา เธอไม่รู้จะใช้อะไรบอกให้คนกลุ่มนี้ฟังเรื่องความเสียหายที่พวกเขาก่อขึ้นอย่างไรดี โครงการนี้จัดทำขึ้นตามความตั้งใจของรุ่นพี่ที่เธอแอบปลื้มในอุดมการณ์ เธอจึงไม่กังวลว่าจะมีผลต่อการเรียนของเธอในมหาวิทยาลัย การได้วันที่ในวันนั้นจึงดูเด็ดและกินเวลายาวนาน หลังจากหญิงสาวไม่เหลือความกริ่งเกรงเจ้าบ้าน เจ้าบ้านก็ไม่เหลือมารยาทให้ผู้ชายเยือกอีกต่อไป แม้จะรักสงบ แต่การถูกดูหมิ่นวิถีชีวิตเข้าไปซ้ำมา และผลกำไรให้เป็นจำเลยในการตัดไม้ทำลายป่าให้ได้ ปากเกะแวนอย่างพวกเขาจึงต้องลุกขึ้นยืนยันในวิถีที่พวกเขาเป็น การประชุมแลกเปลี่ยนจบลงเมื่อยะติดต่อสั่งให้ทุกคนแยกย้ายกันกลับบ้าน ชายหนุ่มเดินออกมาขอโทษยะติดต่อและละอู่ พวกเขาจะต้องพักที่อีกคืนหนึ่ง การทำตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้นำหมู่บ้านและผู้ให้ที่พักพิงอาจไม่ใช่หนทางที่ฉลาดนัก

คำวันนั้นบรรยายกาศในวงกินข้าวไร้ซึ่งเสียงหัวเราะ บรรยากาศยามค่ำคืนก็เงียบสงบจนได้ยินเสียงหรือตื้นหรือเรไรที่ขับขานออกมาจากป่า

“ก็อิมแล้วหรือ” ละอู่ถาม หลังเห็นว่าชายหนุ่มแยกตัวมานั่งเงียบ ๆ ใกล้เคียง ๆ กัน “ผมขอถามอะไรหน่อยได้ไหมครับ” “ด้ายสิ อย่าถามว่าทำไมได้ตะไม้ก็พอ” ชายแก่ตอบไม่วายเหน็บเขา “ไม่หรือครับ วันนี้ผมเห็นชาวบ้านถือกระบอกล้มไม่เดินเข้าไปในป่า เขาไปทำอะไรหรือครับ” เขาถามจากภาพที่เห็นผ่านตา

“อ้อ เขาไปเดบอทุ่นะ” ชายแก่เปิดเสื้อของตัวเองแล้วชี้นิ้วไปที่ท้องเหยว่น มีอ็อกข้างแหวกพุงที่ห้อยย้อยทับกันให้เห็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใต้เนื้อหนัง

“สะคือ หมายถึงสะคือหรือ” ชายหนุ่มเลิกคิ้วสูงและถาม “ชายแล้วสะคือ เดบอทุคือป่าสะคือ ที่เรียเยป่าสะคือ เพราะในนั้นมีแต่สายสะคือ” ละอู่ตอบ

“ทำไมสายสะคือไปอยู่ในป่าละครับ” ชายหนุ่มเปิดด้วยสีหน้าที่ยังงุนงง “ก็ที่นี่นะ เวลามีคนเกิด เขาตะสายสะคืออนะ แล้วก็เอาไปใส่กระบอกล้มไม่ แล้วเอาผูกกะไต้ไม้เดบอทุ ไต้ไม้ห้ามตาย ห้ามทะเลาะ มันไม่ตี สะคือใครก็ได้ไปดูแลไต้ไม้มันกันเองเอง ถ้าไต้ไม้ตาย เจ้าขอสะคือก็ตาย” ชายแก่ตั้งใจลงเสียงหนักตรงตายให้ชายหนุ่มตกใจลง

ชายหนุ่มเหลือบมองกระดิกน้ำทรงสูงที่เขาพกดติดตัวมา

บัดนี้มันนอนแน่นิ่งอยู่ข้างกระเป๋าดินทาง

ชายหนุ่มตื่นก่อนใครในวันรุ่งขึ้น เขาเก็บสัมภาระจนเรียบร้อยแล้วจึงปลุกคนอื่น ๆ เพื่อนร่วมทางบางคนบ่นอึดอัดออกมาเสียเที่ยว เขาจึงต้องคอยปลุกปลอบใจว่าทุกคนทำดีที่สุดแล้ว

ยะติดต่อเดินมาส่งพวกเขาด้วยใบหน้าแจ่มใส ชายหนุ่มอดคิดไม่ได้ว่าเป็นเพราะโล่งใจที่พวกเขาออกไปจากพื้นที่นี้ไปสักที โกลด์ท็องถิ้นที่นัดหมายไว้เดินทางมาตรงเวลา คนอื่น ๆ ใช้เวลาร่ำลากับละอู่ ขณะตัวเขาใช้เวลากับยะติดต่อเพื่อสานต่อภารกิจสุดท้าย

“จะเป็นเกียรติมาก หากยะติดต่อจะช่วยนำกระดิกน้ำของผมไปนี้ ไปผูกไว้ในป่าสะคือและดูแลมันแทนพวกผม” ชายหนุ่มกล่าว

“ผมไม่มีเวลาเตรียมไม้ไผ่ แต่กระดิกน้ำนี่จะเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงความแตกต่างของสองวิถีชีวิตแต่มีเป้าหมายเดียวกัน ถือเป็นวินาทีที่กระดิกน้ำคือขวัญของผมที่ขอให้ชาวบ้านที่นี่ช่วยกันรักษา” เขายื่นกระดิกน้ำให้ด้วยท่าที่นอบน้อม

“คุณดูเหมือนว่าจะยอมรับวิถีชีวิตหมู่เขาได้แล้ว” ยะติดต่อรำพึงแว่วเขาขณะเอื้อมมือไปรับกระดิกน้ำ

ชายหนุ่มผงกหัวและยิ้มน้อย ๆ ก่อนกล่าวอำลา

ชายหนุ่มยังคงทำกิจวัตรเดิม ๆ ที่คุ้นเคย อาจดูผิดที่ผิดเวลาไปบ้างที่นิ้วมือของเขายังคงเลื่อนไปบนหน้าจอย่างที่เขาถนัด ในตอนที่อาจารย์ก้าวเข้ามาในห้องเรียน

เสียงสั่นสะเทือนเล็กน้อยจากการแจ้งเตือนถึงกล่องข้อความที่เพิ่งมีคนทักทายเขามา ดังขึ้นพร้อมกับเสียงขานเรียกชื่อนักศึกษาที่ละคน “มาค่ะ”

“มาครับ”

สออดสลบไปเรื่อยๆ เฉกเช่นนิ้วมือเรียวยาวของเขาที่ตัดสลบขึ้นบนลงล่างบนหน้าจอดีเหลี่ยม

พลันภาพข่าวที่เขาอคอยมาเกือบค่อนวันก็ปรากฏแก่สายตา รวบรวมข่าวเขา ผู้นำหมู่บ้าน ลักลอบขนยาเสพติด แอบบรรจุในกระดิกน้ำนับร้อยเม็ด ตำรวจจับได้ขณะกำลังผูกไต้ต้นไม้คาดเป็นแผนการนัดส่งยาให้กับประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อทราบสิ่งที่เขาพูดคำแรก แล้วคุณจะทำ...

ชายหนุ่มขยับยิ้มที่มุมปาก กดเลื่อนขานขึ้นขึ้นไปราวกับว่ารู้มาก่อนล่วงหน้า เสียงขานรับของนักศึกษาสาวแถวหน้าเขาขึ้นดังขึ้นอีกครั้ง

“มาค่ะ”

เขาเลื่อนนิ้วมือไปยังเมนูคำสั่ง จัดการโฆษณา ตอนที่อาจารย์ก้มหน้าขีดเครื่องหมายถูกต้องลงบนชื่อของเธอผู้นั้น

อิงแอบแนบชิด ให้ชีวิตใกล้ธรรมชาติ กว่าที่เคย กับที่พกดไต้โลโก้ โกลเดนไต้โลโก้

สัมผัสประสบการณ์พักผ่อนบนเชิงเขา สนุกกับกิจกรรมเรียนรู้วิถีปากเกะแวน ในหมู่บ้านมอวาตี สวมผ้าทอ ทำนา ปลูกป่าสะคือ เปิดให้บริการเร็ว ๆ นี้ - ออกจากระบบ -

“นายดำรง แสงทอง” “มาครับอาจารย์”

ซูโดกุ (Sudoku)

มาเล่นกันเถอะ

ใครๆ ก็เล่นเกมปริศนาตารางตัวเลขซูโดกุได้ ไม่ต้องมีทักษะในการคำนวณมาเกี่ยวข้องแต่อย่างใด ฉบับนี้ไขปัญหาประลองปัญญา มาชวนทุกคนเล่นเกมซูโดกุกัน เกมซูโดกุนี้เป็นเรื่องของการใช้ตรรกะทั้งสิ้น ไม่ต้องเป็นนักคณิตศาสตร์ก็สามารถแก้ปริศนาตารางตัวเลขซูโดกุได้ ซึ่งช่วยอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดเกมปริศนาตารางตัวเลขซูโดกุถึงได้กลายเป็นปรากฏการณ์ระดับโลกอย่างแท้จริง คนจำนวนนับล้านเล่นเกมปริศนาตารางตัวเลขซูโดกุทุกวัน!

วิธีการเล่นก็ง่ายๆ คือให้นำตัวเลข 1-9 มาเติมลงในช่องว่างของตาราง 9x9 โดยที่ในแต่ละกรอบสี่เหลี่ยม และช่องจะมีตัวเลข 1-9 ที่ไม่ซ้ำกัน โดยตัวเลขในตารางย่อยจะต้องไม่ซ้ำกันเลยทั้งแนวนตรงและแนวตั้ง เพราะหากวางผิด 1 ตำแหน่งก็อาจทำให้การไขปริศนานั้นทำไม่สำเร็จทั้งตารางเลย

6		9				8
				4	3	
1		4			9	
5		8				7
	1			2		9
	7	5				1
	3	4				
	2		8	7		3

ทุกๆ ปริศนาของซูโดกุที่นำมาฝากกันนี้สามารถหาทางออกได้เสมอ ค่อยๆ หาคำตอบ ขอให้โชคดีและทำให้สำเร็จนะ

ใครที่ได้คำตอบที่มั่นใจแล้ว สามารถส่งคำตอบนั้นมาได้ที่ แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่อยู่ 128/177 ชั้น16 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 (แล้ววงเล็บมุมซองว่า ไขปัญหาประลองปัญญา) หรือหากไม่สะดวกสามารถส่งอีเมลมาได้ที่ : ruethairat.jah@gmail.com ช่องทางใดช่องทางหนึ่งได้เลย)

10 ท่านที่ส่งเข้ามา รับฟรีไปเลยถุงผ้าใส่ของอเนกประสงค์ฟรี!! ดูรายชื่อผู้โชคดีที่ www.facebook.com/art.culture4h

*** รับส่งเข้ามาะ ของรางวัลรออยู่ ***

แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มุ่งสร้างคุณค่าและอัตลักษณ์ทางสื่อศิลปวัฒนธรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างเสริมสุขภาพทั้งในระดับปัจเจก ระดับชุมชน ระดับสังคม โดยพัฒนาเครือข่ายเยาวชน เครือข่ายศิลปิน เครือข่ายผู้นำชุมชน เพื่อเป็นตัวแทนในการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัต จากการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างมีส่วนร่วมในชุมชน ทั้งทางกายภาพและชุมชนทางความคิด ใช้เครื่องมือสื่อศิลปวัฒนธรรมทั้งสื่อศิลปวัฒนธรรมชุมชนและสื่อศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยที่สอดคล้องกับบริบท สถานการณ์และกลุ่มเป้าหมาย เป็นกระบวนการทางสังคมที่ก่อให้เกิดศิลปะสร้างสรรค์ พื้นที่สร้างสรรค์ ชุมชน-สังคมต้นแบบ ที่มุ่งหวังการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ค่านิยมทัศนคติ และพฤติกรรมสุขภาพะ เน้นจิต-ปัญญา สร้างระบบกลไกคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญของภาคีสุขภาพะ สังคมสุขภาพะ นำไปสู่การสร้างนโยบายกลไกความเข้มแข็ง ชีตความสามารถ สมรรถภาพในการจัดการดูแลสมรรถภาพของตัวเอง สังคมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพะและสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ติดตามข่าวสารต่างๆ ได้ที่ www.artculture4health.com

มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเรา และติดตามข่าวสารต่าง ๆ ของเราอย่างต่อเนื่อง

เฟ้ียงแค้
กอดดูใจ
ติดตาม

แผนเพลงของแผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.
แผนเพลง ปี๖ศิลปะปี ๗๖๘๗

www.facebook.com/artculture4h

แผนงานสื่อศิลปวัฒนธรรมสร้างเสริมสุขภาพ สสส.
@artculture4h · 5 รั้ว 7 ราษฎร์ · องค์การไม่แสวงหาผลกำไร

www.facebook.com/PunSilpPunSook

ปันศิลป์ ปันสุข
1.5 หนีบ อู่วิกใจ · ภูติตตาม 1.6 หนีบ คน

แล้วเราจะได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น
เพราะความคิดเล็ก ๆ สามารถสร้างสิ่งยิ่งใหญ่ให้คุณได้